

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
WOJCIECH MISIĄG

KNO-4101-01-02/2011
P/11/071

Warszawa, dnia 30 marca 2012 r.

Pani
Krystyna Szumilas
Minister Edukacji Narodowej

Szanowna Pani Minister!

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r., poz. 82), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w Ministerstwie Edukacji Narodowej (Ministerstwo) kontrolę planową, dotyczącą prowadzenia i koordynacji nadzoru pedagogicznego w latach szkolnych 2008/2009 – 2010/2011.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 24 sierpnia 2011 r., stosownie do treści art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuję Pani Minister niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia nadzór pedagogiczny sprawowany przez Ministra Edukacji Narodowej nad szkołami, zespołami szkół oraz szkolnymi punktami konsultacyjnymi przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej (jako organu prowadzącego te szkoły), mimo stwierdzenia nieprawidłowości dotyczących tego nadzoru.

Ponadto Minister Edukacji Narodowej corocznie określał kierunki realizacji zadań z zakresu nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez kuratorów oświaty. Ministerstwo organizowało szkolenia, narady i konferencje dla kuratorów oświaty, a także realizowało projekt pn. *Program wzmocnienia efektywności systemu nadzoru pedagogicznego i oceny jakości pracy szkoły*, współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego *Kapitał Ludzki*, działanie 3.1 *Modernizacja systemu zarządzania i nadzoru w oświacie*, poddziałania 3.1.2 *Modernizacja systemu nadzoru pedagogicznego – projekty systemowe*.

1. W roku szkolnym 2008/2009 Minister Edukacji Narodowej nie opracował planu nadzoru pedagogicznego nad prowadzonymi szkołami.

Było to niezgodne z § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego, wykazu stanowisk wymagających kwalifikacji pedagogicznych, kwalifikacji niezbędnych do sprawowania nadzoru pedagogicznego, a także kwalifikacji osób, którym można zlecać prowadzenie badań i opracowywanie ekspertyz (Dz. U. Nr 235, poz. 1703), obowiązującego do dnia 24 sierpnia 2009 r. Zgodnie z ww. przepisem organ sprawujący nadzór pedagogiczny opracowuje na każdy rok szkolny plan nadzoru pedagogicznego, uwzględniając m.in. wyniki nadzoru z lat poprzednich.

2. W roku szkolnym 2009/2010 w planie nadzoru pedagogicznego nad prowadzonymi szkołami Minister Edukacji Narodowej nie określił zakresu ewaluacji problemowej.

Było to niezgodne z przepisem § 18 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. Nr 168, poz. 1324), zobowiązującym do uwzględnienia w planie nadzoru pedagogicznego zakresu tej formy nadzoru.

3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego zostało wydane po upływie 46 dni od dnia, w którym utraciło moc poprzednio obowiązujące w tej sprawie rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad sprawowania nadzoru pedagogicznego, wykazu stanowisk wymagających kwalifikacji pedagogicznych, kwalifikacji niezbędnych do sprawowania nadzoru pedagogicznego, a także kwalifikacji osób, którym można zlecać prowadzenie badań i opracowywanie ekspertyz.

W okresie od 24 sierpnia do 9 listopada 2009 r. brak było zatem regulacji prawnych, dotyczących szczegółowych zasad nadzoru pedagogicznego.

W ramach przedmiotowej kontroli planowej Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła również kontrole sprawowania nadzoru pedagogicznego przez ośmiu kuratorów oświaty i 51 dyrektorów szkół publicznych na terenie ośmiu województw, w latach szkolnych 2008/2009 – 2010/2011. Zarówno kuratorzy oświaty, jak i dyrektorzy szkół publicznych obowiązani są do realizacji zadań nadzoru pedagogicznego określanych kierunkowo przez Ministra Edukacji Narodowej.

Wyniki kontroli zostały przedstawione w protokołach kontroli i wystąpieniach pokontrolnych przekazanych właściwym kuratorom oświaty i dyrektorom szkół publicznych. W wyniku tych kontroli stwierdzono następujące, istotne nieprawidłowości w sprawowaniu nadzoru pedagogicznego.

1. Pięciu kuratorów oświaty (w: Krakowie, Lublinie, Olsztynie, Rzeszowie i Warszawie) prowadziło nadzór pedagogiczny z naruszeniem przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października

2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego, w zakresie przeprowadzania kontroli i ewaluacji w szkołach publicznych.

2. Czterech kuratorów oświaty (w: Olsztynie, Opolu, Rzeszowie i Warszawie) nie dostosowało regulaminu organizacyjnego kuratorium do wymogów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 grudnia 1998 r. w sprawie organizacji kuratoriów oświaty oraz zasad tworzenia ich delegatur (Dz. U. Nr 164, poz. 1169, ze zm.), w zakresie określenia obowiązku sporządzania i aktualizowania wykazu nadzorowanych szkół i placówek.
3. W żadnym z kuratoriów oświaty nie dostosowano liczby etatów zatrudnionych pracowników na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych do wymogów określonych w § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 grudnia 1998 r. w sprawie organizacji kuratoriów oświaty oraz zasad tworzenia ich delegatur, według których na jeden etat nie może przypadać więcej niż 14 szkół i placówek.
4. Dyrektorzy sześciu szkół (12% skontrolowanych) nie realizowali przyjętego na dany rok szkolny planu nadzoru pedagogicznego lub realizowali ten plan z naruszeniem obowiązujących przepisów.
5. Dyrektorzy sześciu szkół (12%) nie przedstawiali radzie pedagogicznej wniosków wynikających ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego, a dyrektorzy 13 szkół (25%) nie zachowali terminu przedstawienia radzie pedagogicznej planu nadzoru pedagogicznego na dany rok szkolny.
6. Dyrektorzy 28 szkół (55%) nie zapewnili bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu uczniów w szkole.
7. W 21 szkołach (41%) brak było zgodności treści statutu szkoły z ramowym statutem szkoły publicznej.
8. Dyrektorzy 16 szkół (31%) prowadzili dokumentację dotyczącą przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej z naruszeniem obowiązujących przepisów.
9. W sześciu szkołach (12%) zatrudniono nauczycieli bez wymaganych kwalifikacji, a w dwóch szkołach (4%) nie dostosowano wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb uczniów posiadających orzeczenie publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego.
10. We wszystkich skontrolowanych szkołach naruszano wewnętrzne zasady oceniania uczniów, a w ośmiu szkołach (16%) nie informowano uczniów i rodziców o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania ocen klasyfikacyjnych oraz o warunkach, sposobie i kryteriach oceniania zachowania.

* * *

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) zapewnienie nadzoru pedagogicznego nad prowadzonymi szkołami zgodnie z wymogami określonymi w przepisach,
- 2) zapewnienie nadzoru i koordynacji wykonywania nadzoru pedagogicznego przez kuratorów oświaty.

Na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, proszę Panią Minister o przesłanie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Minister prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania uchwały Kolegium Najwyższej Izby Kontroli.

Z poważaniem

